

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protofereu DUMITRU ANTAL

Nr. 8126—1928 Pres.

NICOLAE

Din mila lui Dumnezeu Dreptcredinciosul Episcop al Eparhiei Vadului,
Feleacului și Clujului.

Preacucernicilor Protopopi, Cucernicilor Preoți și tuturor Dreptcredincioșilor Creștini din
reînviata Episcopie a Vadului, Feleacului și Clujului: har și pace dela Dumnezeu, Părintele
ceresc, iar dela Noi salutare și binecuvântarea Noastră arhipăstorească. *)

„Bucurie mare Vă vestesc: astăzi s'a născut
vouă Mântuitor, care este Hristos Domnul“.

Luca II, 10, 11.

IUBIȚILOR MEI FII SUFLETEȘTI!

Bucuria cea mare, pe care odinioară a vestit-o Îngerul Domnului păstorilor din
Vifleemul Iudeii, vin să vi-o vestesc și eu vouă în această sfântă și mare zi.

Astăzi s'a născut Mântuitorul lumii, s'a născut din fecioară curată și fără pri-
hană, fiul lui Dumnezeu, ce se zice Hristos. Vă chem iubiților să-l mărim și să-l în-
tâmpinăm, pe acest fiu dumnezeesc, prezis lumii prin glasul prorocilor.

Vestea îmbucurătoare, înainte cu aproape două mii de ani, abia au putut-o
gusta cei câțiva păstori săraci, și fără carte, dar azi ea umple de însuflețire și de în-
viorare milioane de inimă, înveselește și înalță pe cei mai luminați bărbați de pe în-
treagă fața pământului. Cu nespusă bucurie, creștinii din toate colțurile pământului,
așteaptă strălucita sărbătoare. Cu nespusă bucurie se pregătesc pentru a prăznuți această
sfântă și mare zi, căci ea a adus pe pământ pacea și buna înțelegere, în cele mai
grele și vijelioase vremi din trecut, și același sfânt și fericit dar s'a păstrat pentru
vremile de azi și pentru cele viitoare.

Cu nespusă bucurie doresc să așteptați și voi această zi și să o prăznuți pre-
gătiți sufletește.

Ea să ne aducă și nouă dragostea, pacea și bună înțelegerea, aceste comori
cerești, pe cari ar trebui să le cerem dela Dumnezeu în aceste zile de sărbători. Pen-
trucă, ce ne va ajuta munca neobosită, străduința neîncetată, dacă vor veni vrăjmașii
să ne-o strice — și răufăcătorii să ne-o nimicească?

Ce ne vor folosi jertfele și cheltuelile pentru binele obștesc, dacă frații ne vor
dușmăni și streinii ne vor ponegri?

Numai pacea și buna înțelegere le poate schimba toate spre bine.

S'au împlinit 10 ani de când s'a potolit cel mai groaznic foc, de când s'a sfâr-

*) ☩ Onorata preoțime este îndatorată să cetească această pastorală în biserică într'una din zilele
praznicului Nașterii Domnului.

șit cel mai cumplit războiu, ce a cunoscut lumea vre-odată, și acest războiu n'a fost decât urmarea neînțelegerilor între domnitori și popoare.

Unii au crezut că în veci pot fi stăpâni și alții robi, — și urmarea a fost că s'au ciocnit neamurile pământului între olaltă, — și încăerarea sângeroasă a ținut mai bine de patru ani.

Cine răspunde pentru sângele nevinovat ce s'a vărsat?

Era oare nevoie să se jertfească milioane de vieți și de averi pe câmpurile de bătae?

Lucrurile s'ar fi putut întocmi tot așa de bine și fără vărsări de sânge, fără pierderi nenumărate și fără lupte înverșunate.

S'ar fi putut — zicem — dar a lipsit duhul cel creștinesc al păcii, al dragostei și al bune înțelegeri, — și neamurile, țările au plătit scump lipsa acestor daruri cerești.

Cel puțin de aici înainte dacă s'ar schimba în spre bine — pornirea sălbatică și dacă s'ar cumiți lumea!

Tatăl cel ceresc, în înțelepciunea Sa nemărginită, a lăsat ca Îngerii să vestească lumii pacea, la nașterea dumnezeescului prunc. „Răsăritul Soarelui dreptății“ a prevestit lumii păcătoase și neîmpăcate vestea cea bună despre împăcare și dragoste între oameni. Aceste sfinte și dumnezeiești daruri se cuvine să le căutăm, să le îmbrățișem și noi din prilejul acestui mare praznic al Nașterii Domnului.

Căci, cu cât încheierea noastră sufletească va spori, cu atât binefacerile unei vieți mai fericite ne vor încunjura. Aduceți-vă aminte de luptele grele pe cari le-am dus cu toții, apărându-ne neamul și legea împotriva stăpânilor streine? Câte năcazuri, bătăi și temnițe grele n'au fost siliți să sufere străbunii și părinții noștri, câte nevoi și împilări nu am suferit și noi cei mai înaintați în vârstă? Dar peste toate am trecut cu răbdare creștinească, pentru că dacă ne-au desbinat împărații catolici cu legea, nu ne-a putut desbina suflătul, și popor și conducători am mers mână în mână, când a fost vorba să ne apărăm de dușman, fie că a fost înlăuntrul țării, fie că a venit din afară.

În loc să mergem pe această cale bătută de înaintași, — pare că acum după ce am ajuns la deplina neatârănare și am eșit din jugul robiei, — încep să se ivească semnele ca și cum nu ne-ar mai povățui duhul înțelegerii de demult — și împărecherele se țin lanț între noi. Aceasta e o mare rătăcire și amară durere. Ori unde se ivesc aceste semne, ele sapă la temelia neamurilor pământului.

Această boală molipsitoare și-a făcut drumul spre peirea și prăpădul celor atinși de ea. Folosesc deci acest prilej al sărbătorilor Nașterii Domnului, pe cari le sărbăm în al 10-lea an liberi și nestrămtoși pe pământul nostru strămoșesc și mă îndrept către toți fruntașii vieții noastre bisericești și către toți fiii dreptcredincioși ai Eparhiei lui Ștefan cel mare și s'ânt și-i chem și invit în puterea darului ce mi-a fost îngăduit delo Dumnezeu, la pace și bună învoire, la muncă frățască și cu spor întru înălțarea țării noastre și întru întărirea Tronului.

„Nașterea Ta Hristoase Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii lumina cunoștinței“, zice troparul praznicului de azi.

Fie ca în aceste clipe — destul de serioase și grele — prin care trecem, Nașterea Fiului lui Dumnezeu să trezească în cugetele și în inimile fiilor neamului nostru, lumina cunoștinței binelui și adevărului, duhul înțelegerii și al temerei de Dumnezeu, duhul dragostei de neam și frate. Este ciasul al unsprezecelea, ca să nu ne mai hulim, unii că suntem ai lui Pavel, alții ai altui Apostol, — ci să ne întindem mâna frățască, cei desrobiți, la cei ce ne-au ajutat să fim desrobiți — și cari au jertfit sânge și vieți pentru mântuirea noastră.

Biserica noastră atunci va fi mare și roadele binelui ce vor urma vor fi nemăsurate. Nu va mai fi lipsă ca fii harnici și plini de viață tină, să apuce drumul pribegiei înspre țări îndepărtate, pentru a-și câștiga pâinea cea de toate zilele.

Dolarii Americii să nu mai ispitească pe nimeni de a trece prin primejdiile mărilor vișoroase. Toți pot câștiga și afla aici izvorul de câștig.

Numai leneșii și bețivii nu pot trăi în țara noastră, plină de toate bogățiile pământului, — dar toți cei cumpătați, toți cei sârguincioși, toți cei ce se lapădă de Sătana — de lux și beție, — pot susține familia, casa și pot îndeplini și datorințele către neam și biserică, și cele către stat.

Frumoasa cântare „Hristos se naște măriti-l, Hristos din ceruri întimpinați-l“, ne chiamă să aducem slavă neprihănită aceluia care „pentru noi și pentru a noastră mântuire a luat trup omenesc“, — dar mai ales să îl slăvim prin faptele noastre, de milostenie către deaproapele și să alungăm tot ce ne otrăvește sufletul cu faptele pizmei, urei și răutății omenești.

Ne vom îndrepta, iubii mei fii sufletești, spre coliba săracului, spre sălașul orfanului și invalidului și spre văduva lipsită de puțința de a-și agonisi cele de lipsă pentru hrană și îmbrăcăminte, ne vom gândi la frații noștri loviți de năcazuri, sărăcie și suferințe.

Fiul lui Dumnezeu s'a născut într'o peșteră, purtat pe brațele unei femei sărace, fără strălucire și podoabe, căci podoabele ei erau curățenia și supunerea către Dumnezeu, care o a predestinat să fie maica Domnului.

Nașterea Domnului între aceste împrejurări — ne arată, că sărăcia nu e o rușine — pentru că și omul sărac este făptura lui Dumnezeu. Dacă e sărac cu trupul, poate fi în acelaș timp mult mai bogat cu sufletul, mult mai bun și mai smerit și plăcut lui Dumnezeu, — decât mulți bogați cu averi nemăsurate, dar răi și impietriți la inimă. Timpul cât l-a petrecut Mântuitorul pe pământ, ca învățător în mijlocul oamenilor, a fost îndemnul neconținut la fapte de milostenie, fapte prin cari să ajutăm pe cei lipsiți și săraci. Chiar și în legea veche, înainte cu mult de Isus, prorocul Isaia ne spune: „Împarte cu cel flămând pâinea ta, și pe săracii cei fără casă, lasă-i în casa ta, pe cel gol îmbracă-l, și nu trece cu vederea pe cei ce sunt din seminția neamului tău, atunci va răsări de dimineață lumina ta, și va merge înainte dreptatea ta și mărirea lui Dumnezeu te va înconjura, atunci vei striga și Dumnezeu te va auzi și încă grăind tu, va zice: aici sunt!“ (Isaia 58, 7—9).

Mulți dintre cei cu dare de mână, nu numai că nu dau nimica, nici pentru școală, nici pentru biserică, nici pentru săraci, ci-i mai și înjură sau cârtesc împotriva lor.

Nu-și dau seama, că unul ori altul dintre cei ce-ți întind mâna și-ți cer milostenie, nu prin vina lor au ajuns la sărăcie, ci au căzut în aceasta stare jalnică și amară, fie din cauză de boală, fie prin foc ori apă, fie prin răutatea și lăcomia oamenilor, sau chiar prin proprii lor copii, cari fără teamă de Dumnezeu, scot pe bătrânii lor părinți din casă, făcându-i să cerșească pe la ușile străinilor.

Aceasta e cea mai cumplită fărădelege și cea mai neiertată rătăcire, — și durere, se întâmplă des chiar și în zilele noastre.

Dar cine este în stare să spună toate nenorocirile câte se abat asupra bieților oameni, pân' ce trăesc în lume.

Câți nu își iau înșiși viața, ca să scape de rușine și de mizerie, deși viața ca un dar dela Dumnezeu, omul care și-o ia, face păcat strigător la cer.

Folosesc deci, iubii mei fii sufletești, prilejul acesta al Nașterii Domnului, ca să vă îndemn la fapte creștinești, la fapte de milostenie pentru săracii noștri.

Să ne gândim la orfanii, ai căror părinți și-au dat viața pentru întregirea neamului, și-și dorm somnul de veci în țări străine, ori în pământul scump al țării noastre, căzând în luptele dela Tisa, la Mărăști și Mărășești, Oituz, Cireșoia ș. a.

Să ne gândim și la cei ce au rămas în viață schilodiți pentru totdeauna, fără puțința de a-și câștiga pâinea de toate zilele.

Să-i ajutăm din prisosul nostru, să dăm din belșugul cu care ne-a învrednicit Dumnezeu, câte ceva și pentru acești nenorociți.

În loc de lucruri de prisos, în loc de podoabe străine de portul nostru și obiceiurile strămoșești, să dăm o parte și pentru sufletul nostru, pentru mângăierea noastră. Nici când sufletul omului nu este mai mulțumit și mai înălțat, decât după ce a făcut o faptă de milostenie.

Așa dorește Isus cel născut în peșteră să prăznuim ziua nașterii Lui, — așa vestim vestea cea minunată a venirii lui Hristos pe pământ.

Primiți sfatul și îndemnul părintesc pe care vi-l dau la această sfântă și mare zi. Este povata isvorată din o inimă caldă și doritoare de tot binele.

Este învățătura creștinească ce v'o tâlcuește Arhiereul vostru, care dorește să vadă pe toți fii săi sufletești — fără deosebire de rang, stare sau vârstă — pășind pe calea cinstei și a propășirii, ca să aibă toți parte de fericirea și norocul la care râvnesc și îl așteaptă cu toții.

„Arătatu-Te-ai lumii astăzi Doamne, și lumina Ta s'a însemnat peste noi, cari cu cunoștință Te laudăm“.

„Fă ca această lumină să străbată neîncetat cugetele și sufletele robilor Tăi, ferindu-i de întunecul minții, de orbia și patima inimii și învrednicește-i, ca sub călăuzirea Ta binecuvântată, să poată prăznui cu sufletul împăcat ziua cea sfântă și mare a Nașterii Tale — încă mulți și fericiți ani“. Amin.

Dat în Reședința noastră Episcopescă din Cluj, la sărbătoarea Nașterii Domnului din anul 1928.

BCU Cluj / Central University Al vostru de tot binele voitor:

NICOLAE, Episcop.

NAȘTEREA DOMNULUI

Pentru a patra oară, de când s'a fost pus temelie cetății Romei, porțile templului zeului Ianus s'au fost închise. Iar închiderea acelor porți însemna, că nici o sabie dușmană nu mai amenință liniștea marelui imperiu. Gândul cetățenilor romani era ațintit numai asupra strălucirii cetății lor, ce se ridica mândră, sprijinită pe coloanele de cea mai aleasă marmoră. Iar peste hotare, vecinii vorbeau cu sfială despre puterea, belșugul și fericirea acestei împărății sub oblăduirea lui Augustus Împăratul.

Acest mare împărat, păgân la suflet, dar stăpân peste un popor viteaz în războaie, a fost reușit să zdruncine toată împotrivirea, ce s'a fost pus în calea glorioasei sale domnii. Și poeți, pictori, scriitori, cântăreți și măiestri de toată mâna din tot cuprinsul imperiului roman, se întreceau în lauda și premărirea puterii și slavei lui.

„Mărire între cei mari lui Augustus“,

resuна din coardele cântăreților lumii aceleia! Iar lumea să mângăia, că are liniștea și pacea pe pământ. Imperiul roman trecea ca imperiul lumii de pe atunci.

Iată însă, că într'o noapte instelată, într'un orașel îndepărtat din cuprinsul vastului imperiu, în acest timp de liniște și pace închipuită, îngerii Domnului pătrund zările albastre și cu glasurile lor îngerești aduc slava cuvenită întru cei de sus lui Dumnezeu, iar nu numai dintre oameni.

„Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace și între oameni bunăînvoire“¹⁾ a fost cântarea îngerească întonată de cetele cerești, cari vesteau totodată lumii nașterea Mântuitorului ei. Căci s'a fost născut în acea noapte cu adevărat Împărat căruia se cade să se închine și să-l laude toată făptura. Împărat al păcii și al

¹⁾ Luca II., 14.

bunei înțelegeri între oameni, iar nu împărat al războirii, ai împilării și păcii poruncite, ca Augustus!

Lumea de sub jugul împărăției romane părea împăcată în afară și dormia fără grijă; nu-și da însă sama cum stă cu pacea sufletului. Puteau oare să fie împăcate sufletește acele neamuri, cari gemeau greu sub stăpânirea tiranică a imperiului ce nu cunoștea cruțarea cu supușii? Putea oare avea pace și liniște adevărată o țară mică ca Galileia, în care de groaza stăpânului vitreg, suspinul celui suferind, zbuciumul celui lovit, năcazul celui sărac nu se mai sfârșiau? Îndurarea era nume necunoscut, bogatul se veselea întrecându-se în desfrâu, pe când săracul își ruga în lacrimi moartea, drept singura lui mântuire!

Niciodată! Ci acea „pace“ în care trăiau neamurile subjugate din imensul imperiu roman nu însemna alta decât robia impusă unor suflete dornice de ușurare și lumină. Păharul suferințelor însă s'a fost umplut și mântuirea nu mai putea întârzia.

Era ceasul „ca poporul ce șede în întuneric să vadă lumină mare și celor ce șed în locul și în umbra morții, să le răsără lumină“!) Și într'adevăr această lumină a răsărit. A răsărit pentru neamurile subjugate de atunci, și a răsărit pentru ușurarea neamurilor din toate timpurile.

Asemenea unui bulgăr de aur s'a înfipt într'o noapte pe cerul întunecat al Galileii și deasupra unei peștere din Vifliem a făcut ziuă în jurul pruncului dumnezeesc Isus, care aducea adevărata pace pe pământ. Căci numai această pace dumnezească putea dărui sufletelor chinuite mângâierea și alinarea mult dorită. Numai El, împăratul păcii, născut în sărăcie și suspin, dar unsul și Fiul lui Dumnezeu, putea să înlăture zbuciumul și durerea. Pacea Sa nu era părere, nici umbră trecătoare. Cu duhul păcii Sale a venit să trezească și bunăînvoirea între oameni. A venit să puie temelia acelei învățături, care propovăduiește răsplătirea răului cu bine, a urii prin iubire, a blăstămului prin binecuvântare. A venit să puie astfel temelia adevăratei liniști sufletești, a adevăratei bune învoiri pe pământ.

În acest înțeles a răsunat glasul îngerilor tâlcuind lumii *Nașterea Domnului*. În acest înțeles privim și noi strălucitul eveniment a cărui prăznuire o serbăm iarăși.

A răsunat cu aproape două mii de ani în urmă acest glas îngeresc, fiind auzit numai de păstorii din țările Vifliemului și răsună și azi, dar ascultat de sute de milioane de credincioși în toate părțile lumii.

Fie numai ca ori de câte ori prăznuim această slăvită sărbătoare, glasul prevestitor de adevărată pace, bucurie și fericire pe acest pământ, să răsune pururea în cugețele celor buni și înțelegători. Iar strălucirea netrecătoare a stelei care odinioară a înfășurat în lumină peștera din Vifliemul Galileii întru premărirea pruncului dumnezeesc născut întrânsa, să biruiască și azi întunericul nepriceperii și rătăcirii din inimile acelor, cari încă nu s'au făcut vrednici de numele de creștini, ce'l poartă.

I. Vască.

Incarnațiune.

Doctrina despre incarnațiunea sau întruparea persoanei a doua a Sf. Treimi, ține de adevărurile fundamentale ale creștinismului și formează centrul întregii opere de mântuire. Iar încercările și străduințele unora — îndeosebi ale celor cari se ocupă, superficial, cu știința religiei comparate — de a-i afla un corespondent echivalent sau chiar origina în alte religii, nu vor putea nici când să fie încununare de succes, căci incarnațiunea, ca și misterul trinitologic, sunt doctrine proprii exclusiv creștinismului.

Provocarea la faptul că și înafară de creștinism, în religiunile orientale, întâlnim crâmpene de învățături referitoare la apariția zeilor pe pământ pentru a-l ajuta pe om, sau chiar și idea unui D-zeu mântuitor, ex.: Vișnu la Inzi, Marduk în Babilonia, cultul cezarilor în imperiul roman, — nu va putea nicidecum să justifice și documenteze afirmarea că doctrina creștină despre Mântuitorul a fost împrumutată din cercurile păgânismului.

Da, e adevăr perfect probat de istorie, că și până la Hristos dorul după răscum-

) Mat. IV., 16.

părarea sufletelor din robia păcatului exista, și încă în religiunile diferitelor popoare păgâne, nu numai în iudaism. Dar fenomenul își are explicația: Este expresia firească a convingerii despre participarea divinității la soarta omului de o parte, și a nădejzii în sosirea unor vremi mai bune în urma intervenției lui D-zeu de altă parte. Iar la baza acestei convingeri, fără îndoială, stă străvechea tradiție despre Mântuitorul cel promis în Protoevangeliu. Promisiunea Protoevangeliului a fost doar luată de urmașii lui Noe la împrăștierea lor pe toată suprafața pământului, și păstrată pretutindeni și totdeauna, și prin acest fapt se lămurește întâlnirea ei aproape la toate popoarele, fie chiar și în forma cea mai desfigurată. Căci idea despre răscumpărare, după cuvintele unui teolog rus, este punctul de contact între lumea iudaică și cea păgână. Și dacă în preajma sosirii lui Hristos idea răscumpărării și așteptarea Mântuitorului, în lumea păgână ia o formă mult mai accentuată ca până atunci, nu-i decât un indiciu sigur că și popoarele păgâne au fost pregătite pentru „plinirea vremii“.

În orice caz însă nu se poate susține, că doctrina creștină despre Mântuitorul ar fi un împrumut, ar fi o simplă prelucrare sau localizare a unor elemente religioase furnizate de religiunile păgâne.

Istorisirile păgâne, care se ocupă cu apariția divinității pe pământ, sunt brodate în jurul unor persoane fictive, sunt țesături de natură mitologică, sau în ele e vorba de muritori ridicați de fantazia poporului la rangul divinității.

Or caracteristicul creștinismului constă tocmai în faptul că prezintă incarnațiunea lui D-zeu în o persoană reală, istorică, și în a cărei viață nici critica cea mai pătimașă nu poate afla o cât de neînsemnată pată întunecată.

Apoi zii păgânilor vin pe pământ pentru a ajuta numai anumiți oameni singuriți, și vin numai în anumite timpuri. Iar oamenii așteaptă dela ei numai sănătate trupească și avuții pământești. Eliberarea de păcate e pe planul al doilea.

Pe când esența creștinismului se cuprinde chiar în idea de răscumpărare, în idea de eliberare a lumii din sclăvia păcatului, din

legăturile morții, de sub stăpânirea tiranică a diavolului, și în restabilirea acelei intime comunități, pe care o stabilise D-zeu în raiu cu prima părechă de oameni, și care fu sfărmată prin neascultare. Și idea aceasta de răscumpărare, idea mântuirii sufletești nu-i un împrumut în creștinism. Idea de răscumpărare — zice un apologet rus — este o idee eternă, adică o idee care din eternitate a intrat în planul divin al creațiunii, după cum arată cunoscuta expresie a Sf. Scripturi despre Răscumpărător ca „mielul junghiat dela întemeiera lumii“. Iar esența ideei de răscumpărare constă în faptul, că voluntara cădere a omului, prevăzută din eternitate în planurile Providenței divine, a fost hotărâtă în Sfatul Divin să fie răscumpărată prin jertfa benevolă a Fiului lui D-zeu și prin aceasta să se redea omului starea pierdută de fericire și cu chipul acesta să se învingă răul și însaș rădăcina sa, restabilindu-se logica divină a creațiunii, călcată de omul liber.

Mântuirea omenirii s'a realizat prin incarnațiunea Cuvântului. Totuși poate fi vorba numai de o necesitate relativă și nicidecum absolută a acestei incarnațiuni. D-zeu putea să mântuiască omenirea și în alt chip. Iar dacă a ales acest mijloc de mântuire, însemnă că așa a voit El, și că mijlocul acesta corespunde și dreptății d-zeești și slăbiciunii omului și mărimii expierii, și totodată e lucrarea prin care D-zeu și-a putut manifesta atributele sale și a putut să se premărească în modul cel mai deplin.

Fiul lui D-zeu s'a încarnat numai în vederea mântuirii neamului omenesc. Și la acest lucru, la mântuirea sufletului nostru, e bine și se cuvine să ne gândim mai cu îngrijire cel puțin acum, când prăznuim sărbătoarea Nașterii Celui, care D-zeu adevărat fiind, s'a făcut și om adevărat, dar fără păcat, unilindu-se până la jertfa supremă pentru iertarea păcatelor și dobândirea fericirii veșnice pe seama celor ce-i vor primi și înfăptui învățatura și pilda.

b.

Păstorii din Betleem.

În miez de noapte îngerul Domnului, încununat de lumina cerească, le apare păstorilor din Betleem. Este trimisul lui Dumnezeu. Pe fața lui, adânc este imprimată blândețea și bucuria, bucuria vestei ce-o aduce omenirii.

Alături de această sfântă apariție stau păstorii, îmbrăcați în hainele lor sărăcicioase, veghind avutul altora. În simplitatea și smerenia lor, departe sunt de ideea, că ceriul i-ar putea face părtași la o astfel de distincție. Nevinovăția lor sufletească transpira din toate trăsăturile fețelor lor aspre și biciuite de vreme. Sunt gata a-l primi pe Messia în ori-ce formă. Sunt singurii, cari nu se rușinează de sărăcia Lui.

Liniștea plină de sfințenie a nopții înstelate este întreruptă de glasul îngerului: „Nu vă temeți“ sunt primele lui cuvinte. Misterul nopții sfinte nu trebuie să vă îngrozească, din contră are să reverse în suflete încredere și nădejde, căci cerul revărsă pe pământ binecuvântările lui. „Pace vă vestesc vouă“. Poate fi o mai mare fericire pentru omenire? „Astăzi s'a născut vouă Mântuitor“. „Acesta este semnul după care-l veți cunoaște“. Acest semn nu poate fi arătat tuturor, vouă însă vă este arătat; — vouă celor umiliți; vouă cari păziți legile Domnului.

Ce răspund păstorii la auzul acestor vesti? Nici nu se gândesc să răspundă ceva îngerului; sufletul le este deja plin de chipul Mântuitorului vestit. Se încurajează între olaltă numai prin cuvintele: „Să mergem, să-l vedem...“ Ce vor spune la vederea familiei sfinte? Ce cuvinte vor auzi din gura fecioarei Maria și a lui Iosif? Ce le va spune copilul? Sunt tot atâtea întrebări, cari îi preocupă. Cum își vor putea ei înșiși cât mai simplu exprima bucuria?

Să ne transpunem și noi pe câmpul Betleemului în noaptea cea sfântă și să pătrundem taina bucuriei spiritelor cerești, cari se veselesc de fericirea omenirii, ca și când ele înșile s'ar împărtăși de această fericire, să pătrundem taina credinței de care sunt plini păstorii. Să admirăm evlavioasa atențiune cu care ascultă minunata veste; să admirăm entuziasmul cu care o

primesc. Sunt departe de a pune vre-o întrebare, de a formula vre-o observare.

Dumnezeu le vorbește și le este de ajuns.

Să privim apoi la unitatea frățescă care-i leagă între olaltă, toți de-odată nutresc acelaș gând, aceeași voință, iau aceeaș hotărâre, să meargă să-l vadă pe Iisus, Mântuitorul lor. Și cu câtă grabă caută a împlini această necesitate sufletească. Nu așteaptă ivirea zorilor, ci încă în noapte pornesc în căutarea Lui.

După multă osteneală găsesc pe Maria, Iosif și pruncul culcat în iesle. Cad în genunchi în fața sărăciciosului leagăn, pline de admirație privirile lor se odihnesc pe chipul blândului Mântuitor, se roagă și-i aduc daruri... Maria și Iosif le primesc cu bunățate.

Ce mișcător peisagiu, cât de bogat le este răsplătită simplitatea, marimonia și credința. Bunii păstori, cu ochii lor trupești nu văd, decât o ființă plăpândă. Că el este Mântuitorul omenirii, nu trag la îndoială. Cred din tot sufletul, li s'a spus de însuși trimisul Domnului.

Cine ar putea spune ce se petrecea în inima Mântuitorului în acele clipe, când niște suflete nevinovate, steteau deschise înaintea leagănului Lui. Cât de mult s'a bucurat de nevinovăția lor, de credința lor vie, de iubirea lor, și câte daruri bogate s'au revărsat din acel mic leagăn în acele suflete.

Se apropie și pentru noi încă odată noaptea cea sfântă. Să ne debarasăm de grijile locuitorilor Betleemului, cei cari n'au voit să adăpostească, o mamă în clipa când avea să dea naștere, celui mai scump odor, din câți au trăit vre-odată pe pământ, și să ne apropiem de păstorii curați la suflete. Alături de ei, prin prisma vederilor lor să-l privim pe cel ce se naște. Prin aceeaș credință să privim marele mister. Sărăcia sălașului în care s'a adăpostit el, să nu ne rușineze, ci din contra, să ne minuneze, căci acel sălaș cuprinde cea mai mare iubire. Daruri să-i aducem sufletele noastre despoiate de amarul vieții. Renăscuți vom părăsi și noi împreună cu păstorii, ieslea făcătoare de minuni, purtând în suflete chipul blândului Mântuitor.

M.

Evangeliiile praznicului Nașterii Domnului.

(La Liturghii Ev. Matei II, 1—23).

După traducerea Părintelui Grigore
(Gala Galaction)

1. Iar dacă s'a născut Iisus în Betleemul Iudeei, în zilele lui Irod împăratul, iată magii de la răsărit au venit în Ierusalim întrebând:

Unde este împăratul Iudeilor cel ce s'a născut? căci am văzut la Răsărit steaua lui și am venit să ne închinăm lui.

Auzind (de aceasta) împăratul Irod s'a tulburat și tot Ierusalimul împreună cu el.

Și adunând pe toți arhierii și cărturarii poporului cercetă dela ei: unde este să se nască Christos?

Atunci ei îi răspunseră: în Betleemul Iudeei, căci așa este scris de profetul:

Și tu Betleeme, pământul Iudei, nu ești de loc cel mai mic dintre căpeteniile lui Iuda, căci din tine va ieși povătuitorul care va paște pe poporul meu Israel.

Atunci Irod a chemat în ascuns pe magi și-a aflat dela ei lămurit în ce vreme s'a arătat steaua.

Apoi trimitându-i la Betleem le-a zis: Mergeți și cercetați cu deamănuntul despre prunc și dacă îl veți afla vestiți-mă și pe mine, ca să viu și eu să mă închin lui.

Iar ei ascultând pe împăratul, au plecat și iată steaua pe care o văzuseră în Răsărit mergea înaintea lor, până ce a venit și a stat deasupra, unde era pruncul.

Și văzând ei steaua s'au bucurat cu bucurie mare foarte.

Și întrând în casă, au văzut pe prunc împreună cu Maria muma lui, și căzând (la pământ) s'au închinat lui și deschizând vistierile lor i-au adus lui daruri: aur tămâie și smirnă.

Iar luând știință în vis să nu se mai întoarne la Irod, pe altă cale s'au dus în țara lor.

2. După plecarea magilor, iată îngerul Domnului se arată în vis lui Iosif, zicând: scoală-te, ia pruncul și pe muma lui și fugi în Egipt și stai acolo până ce-ți voi spune: fiindcă Irod are să caute pruncul ca să-l omoare.

Iosif se sculă, luă, noaptea, pruncul și pe muma lui și plecă în Egipt.

Și fu acolo până la săvârșirea lui Irod; ca să se plinească cuvântul spus de Domnul, prin profetul care zice: din Egipt am chemat pe fiul meu.

Iară când Irod văzu că a fost amăgit de magi, s'a mâniat foarte și trimitând (călăi) ucise pe toți pruncii, ce erau în Betleem și în hotarele lui, de doi ani și mai în jos; după timpul pe care-l lămurise dela magi.

Atunci s'a împlinit cuvântul spus de Ieremia prorocul:

Glas din Rama s'a auzit, plângere și tânguire multă; Rahil plângea pe fiii săi și nu voia să se mângăie fiindcă nu mai sunt.

După moartea lui Irod, iată că îngerul Domnului se arată în vis lui Iosif, în Egipt.

Și zice: Scoală-te, ia pruncul și pe muma lui și mergi în pământul lui Israel, căci au murit cei ce căutau să ia viața pruncului.

Iosif sculându-se a luat pruncul și pe muma lui și a venit în pământul lui Israel.

Dar auzind că Arhelau domnește în Iudeia, în locul lui Irod, tatăl său, s'a temut să meargă acolo și luând poruncă în vis s'a dus în părțile Galileei.

Și a venit și a locuit în orașul numit Nazaret, ca să se îplinească ceea ce s'a spus prin profeți: că Nazareu se va chema.

O nouă traducere a Vechiului Testament.

În revista „Viața Românească” dela Iași, numărul de pe Octombrie—Noembrie a a. c. a apărut un articol cu acest titlu semnat de Gala Galaction și Prof. V. Radu, profesori la Facultatea teologică din Chișinău, în care ne anunță imbucurătoarea veste, că lucrează în colaborare, la traducerea Vechiului Testament, de pe originalul ebraic. Până acum au gata Psaltirea, care va apare în curând. Întreg V. T. va fi gata în 5—6 ani.

Noul Testament, apărut în 1927 în traducerea d. Gala Galaction (Pr. Grigore Pișculescu) a fost un mare eveniment literar bisericesc, făcând biblia acceptabilă și celor mai pretențioși cetitori, prin o limbă

aleasă și limpezimea textului, care în alte traduceri era ascuns în întortocheturile unei limbi arhaice. Iată cum justifică autorii — între altele — necesitatea traducerii întregii biblii: „E o lucrare grea, e o lucrare istovitoare... O ridicăm ca un dig, înaintea puhoiului pornit să se reverse peste Biserica noastră. Sectanții dela noi ne combat și ne strâmtorează cu Biblia lor recentă, ageră, lucidă, tradusă din marile biblii protestante, adică, mijlocit, din Biblia ebraică. Trebuie să opunem acestei mașini de războiu una cel puțin egală cu ea. Ne trebuie și nouă o Biblie recentă, ageră și lucidă, în locul stăvechii noastre Biblii, în deosebi, pentru temutele lupte confesionale ce ne stau înainte. Este la mijloc un interes bisericesc și național, din ce în ce mai evident“.

„Ne dăm sama prea bine de greutatea operei râvnite și de primejdiile care ne pândesc... Lumea noastră bisericească nu știe până acum că traducerea Sfintei Scripturi nu se mai face astăzi în condițiile de altă dată. Vechii traducători calchiau originalul. Câte cuvinte erau în original tot atâtea trebuia să fie și în traducere și înșirate exact la fel, fără multă preocupare dacă înțelesul era ori nu sacrificat. Traducătorul modern vrea să înțeleagă textul pe care îl traduce și vrea să toarne înțelesul cucerit în tiparele firești ale limbii lui materne...“

„Traducătorii bibliei din toate bisericile pun azi la mijloc toată dexteritatea lor literară și caută să dea Sf. Scripturi acel farmec de ritm interior, de limbă aleasă, pe care îl găsim, și-l admirăm la unii din marii prozatori ai timpului“.

„Noi stăm încă somnoroși și nedomiriți, în fața acestor constrângătoare progrese ale traducerii biblice. Dar ceasul este grabnic. Din arzătoarele adâncuri ale sufletului popular românesc se ridică spre noi cerea imperioasă a unei noi traduceri a Sfintei Scripturi...“

Biserica noastră română ortodoxă merită cu prisosință darul unei traduceri credincioase (scoasă din fântânele originale, literară și clară) — făcută pentru Biserică și în duhul ei“.

Din viața micului nostru Rege.

„Ziua bună se cunoaște de dimineață“, zice un vechiu proverb, care cu tot dinadinsul dorim să se adeverească la M. Sa Regele nostru Mihai I, când va fi bărbat deplin, căci abea ajuns la vârsta de școală și prin cele ce gândește și făptuiește, dă dovadă de o aleasă inteligență și o inimă de aur.

În luna Novembre, cu ocazia plimbării obișnuite, trecând pe lângă „Leagănul Sf. Ecaterina“, o însoțire filantropică pentru ocrotirea și creșterea copiilor mici, aducându-și aminte că a fost cu Mama Sa la inaugurare, a dorit să-i facă o vizită neanunțată.

Neașteptat și neanunțat de nimeni, Regele cu guvernanta a apărut pe sălile curate ale Leagănului, unde le-a eșit înainte diriginta de serviciu, foarte emoționată, neștiind ce să facă și întrebându-se dacă n'ar fi bine să cheme, prin telefon, pe una din doamnele din comitet.

Micul Rege i-a spus însă că „n'are nevoie de nimic și că a venit așa, să vadă ce mai fac copiii“.

Atunci, i s'a deschis ușa dormitorului.

În pătuțurile albe, micii pensionari dormeau în așternuturile curate, cu o îngrijitoare stând de-oparte pe un scaun și cosând.

Regele a rămas întâi în ușe, și tot chipul i s'a luminat de un zâmbet, care-i făcea două gropițe în obrajii trandafirii... Râdea, fericit, cu mâinile întinse, bucurându-se din toată inima, ca într'un vis cu îngeri...

— Săracii! Ce mici sunt!

Pe urmă, a răntas pe gânduri, și i-a șoptit ceva guvernantei.

Automobilul, care ședea afară la poartă, a pornit repede până la palatul dela Șosea, și în câteva minute a fost înapoi, aducând un mare pachet.

Cu mâna Lui, Regele a desfăcut pachetul, care era plin cu jucării.

Diriginta, mai mișcată acum decât la început, a vrut să-i deștepte pe copii, să vadă ce bucurie le-a venit.

Dar Regele, cu degetul la gură, i-a făcut semn:

— Sss!... Lasă-i! Lasă-i să doarmă, că sunt mici!...

Și, misterios, vorbind încet, a întins pe masa din mijlocul sălii, jucăriile aduse, explicând dirigintei mecanismul fiecăreia.

— Asta, uite, e un cățel care sare... Uite un maimuțoi care se dă tumba... Papagalul ăsta zice bună ziua... Automobilul ăsta are un arc aici... Uite și un aeroplan cu motor de elastic... Să le explici dumneata, când s'or scula, că ei n'au de unde să știe!

Și, vorbind încet, pe șoptite, se uita su-râzând, când la jucării, când la copii, temându-se să nu-i deștepte.

Când a terminat, i-a întins mâna dirigintei și, în vârful picioarelor, a trecut cu grije printre paturile albe, oprindu-se încă odată în ușe;

— Uite-i ce mici sunt, săracii!... Lăsați-i să doarmă!...

	CONFERINȚE PREOȚEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE	
--	---	---

Conferința pastorală generală
a preoților din tractul Clujului, împreună
cu misiune pentru popor în parohia Bonțida.

Fericita idee a părintelui protopop N. VasIU — de a ținea conferința pastorală generală din toamna aceasta împreună cu misiune pentru popor — a făcut din zilele de 18, 19, 20 și 21 Noembrie a. c. un timp de adevărată reculegere sufletească pentru credincioșii noștri din parohia Bonțida, cari — după cum mărturisesc înșiși — vor avea pururea înaintea ochilor lor sufletești, icoana frumoasă a slujbelor servite în sobor și nu vor uita nici când mângăietoarele învățături creștinești auzite din partea părintelui protopop și a preoților.

Credincioșii fiind pregătiți înainte — de către preotul local — pentru însemnătatea zilelor ce vor urma, au așteptat cu nerăbdare sosirea timpului fixat pentru aceasta manifestație religioasă, așa încât, Duminică, în 18 Nov. la sosirea P. C. protopop N. VasIU, încăpătorearea biserică a fost plină de credincioși de toate vârstele. Sf. Liturgie a fost servită de către P. C. protopop și preotul din loc, iar la sfârșitul ei părintele protopop a rostit o prea frumoasă și înălțătoare predică, pornind dela

evanghelia zilei. După serviciul religios părintele protopop, însoțit de paroh a făcut vizite la intelectualii din comună.

După masă, la orele 3 în cea mai încăpătoreare sală a școlii primare de Stat, din loc, a ținut tot părintele protopop o conferință pentru popor, vorbind despre viața religioasă a primilor creștini. Atât predica cât și conferința au fost ascultate cu viu interes, ba mulți au lăcrămat auzind de torturile și chinurile ce au trebuit să le sufere primii creștini pentru credința lor murind cu zâmbetul fericirii pe buze pentru Hristos.

Luni, în 19 Nov. dimineața au sosit în parohie preoții: P. Checicheș (Apahida), I. Demian (Someșeni), A. Rimbaș (Cara), deși a fost zi de lucru, biserica era plină de credincioși. Sf. Liturghie a fost servită în sobor, iar la sfârșitul ei părintele I. Demian a rostit o instructivă predică, a cărei efect s'a văzut din starea încordată de atențiune cu care au ascultat-o până la sfârșit. După serviciul religios preoții au vizitat frunțașii comunei, precum și pe bolnavi.

După masă la orele 3 sosind în parohie P. C. S. protopop a ținut o conferință poporului — adunat la școală în număr frumos — despre Sf. Taine a mărturisirii și cuminecării.

Conferința rostită în termeni frumoși și pe înțelesul poporului, a fost ascultată cu atențiune.

Marti, în 20 Nov. au fost prezenți în parohie preoții: P. Checicheș (Apahida), Gh. Suciu (Cojocna) și I. Pop (Bărai). Serviciul divin a fost săvârșit și de astădată de către toți preoții prezenți, iar la sfârșitul Sf. Liturghii a rostit o predică frumoasă și potrivită împrejurărilor, părintele Gh. Suciu.

După masă la orele 1½ s'a început mărturisirea credincioșilor — anunțată mai înainte în biserică — mărturisindu-se un număr mare de bărbați și femei, ceia ce dă dovadă despre eficacitatea conferinței părintelui protopop din ziua anterioară.

Miercuri, în 21 Nov. serbându-se ziua Intrării Maicii Domnului în biserică și fiind fixată pe aceeași zi și conferința pastorală, au fost prezenți în parohie toți preoții din tract în frunte cu P. C. protopop.

Sf. Liturghie a fost săvârșită de către toți preoții, emoționând prin fastul ei deosebit pe cei prezenți, dintre cari la cei mai mulți — până atunci — nu li-s'a dat încă ocazie, de a vedea o slujbă atât de frumoasă.

La priceasnă a predicat părintele I. Stănescu (Someșul-Rece) scoțind la iveală prin cuvinte alese importanța creșterii copiilor în frica de Dumnezeu și în dragostea față de biserică, aducând ca pildă pe părinții fecioarei Maria, cari după ce și-au dobândit copilă — prin rugăciuni — dela Tatăl cerească au dedicat-o bisericii Lui încă dela etatea de trei ani. După predică s'au cuminecat cei mărturisiți, iar la sfârșitul Sf. Liturghii s'a servit un Parastas pentru preoții repositați, cari au servit la acest Sf. Altar.

Cu toate că timpul era înaintat, însă la dorința unanimă a credincioșilor s'a săvârșit și Taina Sf. Maslu de către șapte preoți, ungându-se o mulțime de credincioși cu untul de lemn sfânt, spre tămăduirea sufletului și a trupului, rostind într'un glas cuvintele — izvorâte din credința inatoputernicia lui D-zeu — „Doamne ajută“. N'am văzut niciodată slujba Sfântului Maslu servită de șapte preoți — spunea un bătrân din mulțime — dar nici nu mi-am putut-o închipui mai frumoasă. În sfârșit mulțimea se'imprăștie — plecând fiecare la casa lui, pentruca după masă să ia parte cu toții la ultima conferință a părintelui protopop.

Preoților li-s'a servit o masă comună într'una din salele școlii primare, iar după masă la orele 2 a avut loc conferința intimă a preoților, discutându-se chestiuni de ordin pastoral, făcându-se critica predicii, iar P. C. protopop a făcut câteva observații cu privire la unele părți din serviciul Sf. Liturghie cari nu se îndeplinesc corect.

Părintele I. Macaveiu (Giaca) citește lucrarea sa intitulată: „Poziția bisericii ort. în fața legii cultelor“. La observații au luat cuvânt mai mulți preoți, iar lucrarea a fost declarată de reușită. Despre cele discutate în conferința intimă s'a încheiat proces-verbal.

După masă la orele 3 $\frac{1}{2}$, sala școlii — în care s'au ținut și până atunci conferințele — era ticsită de popor, bărbați, femei și copii de toate vârstele, fiind de față și

intelectualii din comune, între cari și preotul romano-catolic.

Părintele protopop și de data aceasta a vorbit așa de frumos și pe înțelesul poporului — despre: „Cum trebuie să trăiască o familie creștină“ — și încât după terminarea conferinței stând de vorbă cu cei cari au ascultat-o mai ales cei bătrâni, ziceau: Am auzit multe cuvântări, dar niciodată n'am simțit să se lipească vorba de inimă așa cum se lipește a părintelui protopop.

După terminarea conferinței p. protopop mulțumind celor prezenți pentru interesul ce l-au arătat față de misiunea aceasta — participând în număr atât de frumos la serviciile divine și predici, cât și la conferință — a fost îndelung ovaționat, dorind să trăiască mulți și fericiți ani spre binele și prosperarea bisericii noastre.

La orele 5 $\frac{1}{2}$ — cu trăsurile ce din bunăvoința dlui Dr. Petre Spânu, directorul Hergheliei Statului din loc, au stat la dispoziția preoților în tot decursul celor 4 zile — preoții împreună cu P. C. protopop au plecat la gară spre a se reîntoarce cu trenul de 6 la Cluj.

Sufletul sănătos al țaranului nostru, chiar prin vigoarea și puterea de viață a lui doarește hrană și de aceea prin simplitatea lui primește cu lăcomie orice i se aduce înainte — învățături distrugătoare de suflet de ale sectanțelor, politică, diferite obiceiuri rele importate dela orașe ș. a. — și în încercarea de a mistui lucruri cari nu sunt pentru sufletul său, se minează.

Răspunderea în cea mai mare parte, cade asupra preotului — ca păstor sufletesc — căci nu caută ași feri turma de plantele otrăvitoare și mai ales de a se îngriji ca turma să cuvântătoare în credința lui să aibă hrană potrivită sufletului îndeajuns.

Cazul dela Bontida a dovedit îndeajuns că poporul nostru aleargă cu drag la lucruri bune numai să i se dea ocazie cât mai des, căci obicinuința încă e una din însușirile principale a poporului nostru.

Ar fi de dorit deci ca asemenea lucruri să se repeteze cât mai des și pentru ca acest lucru să fie posibil, preotul ar trebui eliberat dela coarnele plugului. *Rep.*

* CRONICĂ *

De sfintele Sărbători și Anul Nou, urăm tuturor cetitorilor și colaboratorilor noștri, sărbători vesele, multă fericire cu spor de viață creștinească, pace și belșug.

Predici în Catedrală. Duminică, în 23 Dec. va predica prot. Dr. V. Sava, cons. eparhial. În ziua de Crăciun P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae Ivan; a doua zi prot. Dr. Sebastian Stanca, cons. eparh.; în 1 Ian. 1929 prot. Nicolae VasIU; în 7 Ian. pr. Simion Vasinca.

Redacționale. Numărul viitor al foii noastre va apărea numai după Anul Nou, cu data de 6 Ianuarie 1929.

Conferință. În cadrele ciclului de conferințe organizat de Soc. Ortodoxă a fem. rom., în ziua de Duminică după serviciul divin, în sala IV. a Universității archiplină de auditori, dl prof. Dr. I. Vască, decanul Acad. Teologice, a ținut o foarte frumoasă conferință cu titlul „Biserica și Unirea“. În numărul viitor vom publica o dare de seamă mai amănunțită, eventual și fragmente din conferință.

Sfințirea bisericii din Borșa-Maramureșului. Duminică în 9 Decembrie c., s'a sfințit în mod provizoriu biserica nou zidită din Borșa. Din acest sărbătoresc prilej, participanții în frunte cu protopopul Munteanu, au trimis P. Sf. Sale Episcopului nostru Nicolae Ivan, următoarea telegramă:

„Adunați pentru sfințirea celei dintâi și mai înălțătoare biserici a credinței noastre strămoșești din Borșa-Maramureș, țara voievozilor, ctitorii celei dintâi vlădiciei ortodoxe, cu care legăm azi firul istoric, trimitem gândurile noastre pioase și depunem omagiile noastre respectuoase la picioarele Prea Sfinției Voastre, vrednic ctitor, ajutător și restaurator de locașuri dumnezeiești în credința noastră strămoșească și în țara lui Dragoș Vodă, și înălțăm rugi fierbinți de sănătate întru mulți ani spre întărirea credinței și a neamului românesc. Protopop Munteanu, preoții Magdău, Moldovan, Sărcu,

Codrea, profesorii Vornic, Sabo, învățătorii Stoian, Berinde și popor“.

O nouă sfințire de biserică în mod provizoriu s'a făcut în Someșul cald, săvârșită de protopopul Clujului Nicolae VasIU, asistat de preotul local Onisiu Rus și preoții I. Stănescu din Someșul rece și V. Lăpuște din Finișel. Sfințirea definitivă se va face în primăvară cu toată solemnitatea, până atunci credincioșii sunt bucuroși că au ajuns la o biserică corespunzătoare, în care se pot ruga cu mai multă plăcere.

Revenire la ortodoxie. După lungi frământări cu piedeci puse cruciș și curmezis, vreo 60 familii din comuna Chintău, în imediată apropiere a Clujului, au trecut la ortodoxie îndeplinind noile formalități pretinse de legea cultelor. Duminică în 16 Dec. P. On. protopop al Clujului N. VasIU însoțit încă de un preot, a făcut serviciu pentru întâia oară acestor credincioși în capela improvizată în școală. La sfta Liturghie le-a ținut o inimoasă cuvântare de întărire în credință, cimentând pentru totdeauna această nouă biruință a bisericii noastre, de revenire a acestor credincioși la ortodoxie. Încetul cu încetul, fără nici o propagandă proselitistică, comunele din jurul Clujului se împopulează cu credincioși de ai noștrii, ca o nouă dovadă a vitalității credinței noastre.

Cu Steaua și cu Irozii prin Capitală. În București s'a luat inițiativa ca toate corurile ateneelor populare să se întrunească în preziua Crăciunului la Ateneul român, cu Steaua și cu Irozii, de unde vor parcurge calea Victoriei, Prahovei, Bibescu Vodă până în Dealul Mitropoliei. La Patriarhie vor cânta fiecare cântece de stea și colinde și apoi vor pleca prin cartiere. E un obicei care îmbracă capitala cu pitorescul obiceiurilor străbune dela sărbători, cari sub presiunea modernismului dispar chiar și la sate.

Condamnați pentru defăimarea religiei. Tribunalul din Praga a condamnat la o mare amendă bănească, pentru răspândirea de gravuri prin care se defăima religia, pe desenatorul Gh. Gros și editorul Hertzfeld. În acelaș timp tribunalul a dispus și distrugerea clișeelor.